

**BEDRE BRUK AV FISKERESSURSENE
I REGULERTE VASSDRAG I OPPLAND**

ÅRSMELDING 2003

1 INNHOLD

1 Innhold	2
2 Innledning	3
3 Styringsgruppen	4
4 Personell	4
5 Virksomheten 2003	5
5.1 Undersøkelser	
5.2 Settefiskvurderinger	
5.3 Tiltak	
5.4 Infotavle og evaluering av fisketrappdata i Begna	
5.5 Dokkfløymagasinet	
5.6 Fangstregistreringer og oppsummering av tidligere innsamlede data	
5.7 Dokka/Randsfjorden	
5.8 Mjøsa/Gudbrandsdalslågen	
5.9 Rapporter utarbeidet av prosjektet i 2003	
6 Regnskap 2003	7
7 Arbeidsplan 2004	8
7.1 Undersøkelser	
7.2 Settefiskvurderinger	
7.3 Tiltak	
7.4 Oppfølging og kontinuerlig evaluering av fisketrappdata i Begna	
7.5 Fangstregistreringer	
7.6 Dokka/Randsfjorden	
7.7 Mjøsa/Lågen	
8 Budsjett 2004	11

2 INNLEDNING

Prosjektet "Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland" er et samarbeid mellom Glommens og Laagens Brukseierforening, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Oppland Energi Produksjon AS, Foreningen til Randsfjords Regulering, Lillehammer og Gausdal Energiverk AS, Gudbrandsdal Energi AS og miljøvernavdelingen hos fylkesmannen i Oppland. I tillegg deltar en representant fra NJFF-Oppland og to fjelloppsynsmenn i prosjektets styringsgruppe. Direktoratet for naturforvaltning er observatør og har møterett.

Prosjektet startet 01.01.1989 og er en alternativ organisering og drift av fiskeribiologiske etterundersøkelser i regulerte vassdrag i Oppland fylke. Hensikten med prosjektet er å samordne driften av de fiskeribiologiske etterundersøkelsene i fylket samt å følge opp undersøkelser med tiltak, for å få en bedre utnyttelse av de ressurser som brukes til fisketiltak i regulerte vassdrag. Prosjektet inkluderer dessuten hele Mjøsa i forståelse med fylkesmennene i Hedmark og Oslo/Akershus.

Årsmeldingen gir oversikt over prosjektets og styringsgruppens aktiviteter i 2003, med budsjett og regnskap. Årsmeldingen gir også en oversikt over planlagt virksomhet i 2004. I tillegg til årsmeldingen utgis en fagrapport som mer inngående presenterer resultatene fra de enkelte undersøkelser. For noen undersøkelser er det også utgitt egne rapporter.

Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen i Oppland har det faglige ansvaret for prosjektet. Styringsgruppen har det administrative ansvaret.

Prosjektet er finansiert av Glommens og Laagens Brukseierforening, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Oppland Energi Produksjon AS, Foreningen til Randsfjords Regulering, Lillehammer og Gausdal Energiverk AS, Gudbrandsdal Energi AS og fylkesmannen i Oppland.

3 STYRINGSGRUPPEN

Styringsgruppen har i 2003 bestått av:

Jon Arne Eie, Glommens og Laagens Brukseierforening (formann)
Øyvind Eidsgård, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering
Ola Hegge, Fylkesmannen i Oppland
Finn Hellebergshaugen, Fjellospsyn i Fron
Endre Hemsing, Fjellospsyn i Vestre Slidre
Ole Sevaldrud, Foreningen til Randsfjords Regulering
Jon Tyldum, Oppland Energi Produksjon AS
Frank Hansen, Glommens og Laagens Brukseierforening
Kristen Rustad, NJFF-Oppland

Direktoratet for naturforvaltning, har møterett som observatør.

Styringsgruppen hadde i 2003 ett møte, 13. november. Møtet ble avholdt hos Fylkesmannen i Oppland, Statens hus, Lillehammer.

4 PERSONELL

Finn Gregersen hadde stillingen som prosjektleder t.o.m. 31. mai. Stein Johnsen overtok som prosjektleder fra 1. juni. Håkon Gregersen og Thomas Olstad har vært engasjert i forbindelse med feltarbeid og bearbeiding av materiale.

5.1 Undersøkelser

Det har blitt gjennomført ordinære etterundersøkelser i Aursjoen (Skjåk), Tesse (Lom), Djupen (Øyer) og Begna elv (Sør-Aurdal) ved tradisjonelt prøvefiske. I Begna elv ble det også elektrofisket på tidligere valgte stasjoner. Undersøkelsene i Våsjøen (Øyer) og Vinstervatna (Nord-Fron, Øystre Slidre) er basert på prøvefiske utført av henholdsvis Øyer fjellstyre og Espedalen Bygdeallmenning i 2002. I Gudbrandsdalslågen (nedstrøms Harpefoss) har det blitt gjennomført en registrering av gyte- og oppvekstområder for karpefisk. Vorma (Akershus) er kartlagt med tanke på gyte- og oppvekstområder for ørret. Denne undersøkelsen vil avsluttes i 2004 med en vårbonitering når Mjøsa er på LRV. Fra Goppollen er det mottatt sik for alder- og vekstberegninger. Prosjektet har også analysert og rapportert et prøvefiskemateriale fra Pollvatn og Heggebottvatn i Skjåk. For dette fikk prosjektet tilført ekstra midler fra Opplandskraft DA, prosjekt Øvre Otta. Undersøkelsene fra Begna elv, Gudbrandsdalslågen, Vorma og Øvre Otta vil bli presentert i egne rapporter. Resterende undersøkelser vil bli rapportert i fagrapport 2003.

5.2 Settefiskvurderinger

I forbindelse med alle pålagte utsetninger av fisk, blir det fylt ut rapportskjema som gir fylkesmannen opplysninger om fiskens kvalitet, om utkjøring og spredning. Disse skjemaene er blitt gjennomgått for å finne uheldige forhold ved utsettingene

5.3 Tiltak

Det ble ikke gitt midler til tiltak i 2003.

5.4 Infotavle og evaluering av fisketrappdata i Begna

Evaluering av fisketrappdata og ferdigstilling av fiskebiologisk informasjon til informasjonstavle i tilknytning til Eid Kraftverk vil gjøres innen midten av april 2004.

5.5 Dokkfløymagasinet

Arbeidet med oppsummeringen av undersøkelsene i Dokkfløymagasinet er rapportert.

5.6 Fangstregistreringer og oppsummering av tidligere innsamlede data

Det ble i 2003 gjennomført fangstregistreringer i følgende lokaliteter:

- Bygdin (Vang)
- Dokkfløy (Gausdal og N. Land)
- Dokka / Randsfjorden
- Vangsmjøsa (Vang)
- Vinsteren (Ø. Slidre)
- Mjøsa
- Tisleifjorden (N. Aurdal)
- Aursjoen (Skjåk)
- Tesse (Lom)
- Helin (Vang)

Fangstregistreringene i Tesse og Aursjoen er gjennomført av T. Hesthagen (NINA), mens fangstregistreringene i Vinsteren er gjennomført av Øystre Slidre fjellstyre.

En sammenstilling av fangstregistreringer i regulerte vassdrag i Oppland er presentert i en foreløpig rapport.

5.7 Dokka/Randsfjorden

Det ble gjennomført fangstregistreringer i Randsfjorden og Dokka, innsamling av sik i Randsfjorden og elektrofiske i Dokka som tidligere.

5.8 Mjøsa/Gudbrandsdalslågen

Det ble gjennomført fangstregistreringer i Mjøsa og elektrofiske i Gudbrandsdalslågen som tidligere. Mjøsa felles fiskeforening og Mjøsa strandeierforening koordinerer nå fangstregistreringen. Sik og lågåsild ble samlet inn fra lokale fiskere og aldersbestemt. Oppgangen av aure i fisketrappa ved Hunderfossen ble overvåket som tidligere.

5.9 Rapporter utarbeidet av prosjektet i 2003

Gregersen, F. 2003. Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland – Fagrapport 2002. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport 1/2003.

Gregersen, F. 2003. Fiskesamfunnet i Dokkfløymagasinet etter reguleringen i 1989. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport 2/2003.

Gregersen, F. og Per Aass 2003. Fangstregistreringer i regulerte vassdrag i Oppland – foreløpig rapport. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Notat 2003

6 REGNSKAP 2003

Budsjettet for prosjektet var i 2003 på kr 714 084,90, inkludert kr 64 084,90 i overførte midler fra 2002. I tillegg ble prosjektet tilført kr 7 734,60 i ekstra midler i forbindelse med undersøkelser i Øvre Otta. Dette ga totalt kr 721 819,50 i disponible midler for 2003. Totalt forbruk i 2003 var kr 698 966,33, og gir en saldo pr. 31.12.2003 på kr 22 853,17. Dette overføres til lønnsposten for 2004 i følge vedtak i styringsgruppa (sak 05/03).

DISPONIBLE MIDLER FOR 2003

Overført fra 2002	64 084,90
Glommens og Laagens Brukseierforening	341 600,00
Foreningen til Bægnavassdragets Regulering	170 800,00
Oppland Energi Produksjon AS	30 500,00
Foreningen til Randsfjordens Regulering	30 500,00
Lillehammer og Gausdal Energiverk AS	18 300,00
Gudbrandsdal Energi	18 300,00
FM	40 000,00
Ekstra fra Opplandskraft DA	7 734,60
Totalt	721 819,50

TOTALT FORBRUK I 2003

698 966,33

SALDO

22 853,17

I posten lønn ligger de fleste utgifter knyttet til prosjektets undersøkelser.

Fordeling av forbruk i 2003 i forhold til budsjett, inkludert ekstra midler på kr 7 734,60 fra Opplandskraft DA (disse midlene er ført på lønnsposten):

Regnskap 31.12.2003	Budsjett	Forbruk	Avvik
Totalt lønn	441 819,50	548 484,54	-106 665,04
Reise	45 000,00	32 991,80	12 008,20
Kontorhold (kontor, telefon, porto, kopiering, forbruksmateriell etc.)	80 000,00	80 000,00	0,00
Trykking (rapporter brosjyrer, mm.)	17 000,00	9 517,00	7 483,00
Utstyr (garn, prøveutstyr, merking, mm.)	20 000,00	3 287,00	16 713,00
Tiltak	20 000,00	0,00	20 000,00
Undersøkelser i Lågen	20 000,00	9920,00	10 080,00
Styringsgruppa	20 000,00	1081,00	18 919,00
Fangstjournaler	8 000,00	4500,00	3 500,00
Diverse driftsutgifter	20 000,00	9184,99	10 815,01
Uforutsett (til styrets disposisjon)	30 000,00	0,00	30 000,00
Sum	721 819,50	698 966,33	22 853,17

Lønnsposten har et avvik på kr -106 665,04. Dette skyldes flere faktorer: Det ble kjøpt konsulenttenester for å ferdigstille materiale fra 2002. Finn Gregersen avsluttet i sin stilling som prosjektleder og fikk utbetalt feriepengegrunnlaget for 2003. Stein Johnsen overtok i stillingen som prosjektleder, og grunnet avtaler i staten ble prosjektet belastet med Johnsens feriepengegrunnlag fra 2002. Gregersen og Johnsen jobbet ca. 10 dager overlapp. Johnsen fikk utbetalt to ukesverk i overtid. Innleid hjelp fikk utbetalt feriepenger i 2003.

7 ARBEIDSPLAN 2004

7.1 Undersøkelser

- Bygdin (Vang): Undersøke tilslaget på settefisk.
- Vangsmjøsa (Vang): Undersøke om oppheving av utsettingspålegget har hatt effekter
- Vinsteren (Øystre Slidre): Undersøke om oppheving av utsettingspålegget har hatt effekter
- Tisleifjorden (Nord Aurdal, Gol, Hemsedal): Styrke datagrunnlaget fra 2002 med hensyn på andel settefisk.
- Vorma (Eidsvoll): Avslutte undersøkelsene fra 2003
- Brumunda (Ringsaker): Undersøke fordeling av utsatt og vill gytefisk i elva
- Melsjøen (Lillehammer): Undersøke tettheter av ørret på innløpselv til Melsjøen
- Lomsdalselva (Søndre Land): Undersøke om storørret fra Randsfjorden bruker potensielle gyteområder ovenfor fisketrapp
- Randsfjorden (Jevnaker): Undersøke storørretbestanden med tanke på settefiskandel.
- Samsjøen (Ringerike): Eventuelt bidra ved fiskebiologiske undersøkelser. Evaluere effektene av storrusefiske.
- Vestre Bjonevatn (Ringerike): Eventuelt bidra ved fiskebiologiske undersøkelser.
- Vinstra elv (Nord- og Sør-Fron): Undersøke effektene av fiskeforbedrende tiltak
- Hølsa (Nord Fron): Undersøke effektene av fiskeforbedrende tiltak
- Holstjørn (Nord Fron): Undersøke effektene av fiskeforbedrende tiltak

I Bygdin (Vang) har man fra tidligere ikke tall på tilslag av settefisk. Både Bygdin grunneierlag (settefisk fra FOSA) og regulanten (settefisk fra A/L Settefisk) setter ut merket fisk, og det er nå mulig å undersøke tilslaget ved et prøvefiske.

I Vangsmjøsa (Vang) har utsettingspålegget blitt opphevet, og det har ikke vært satt ut fisk siden 1996. Det er nå aktuelt å undersøke eventuelle effekter ved et prøvefiske.

I Vinsteren (Øystre Slidre) har utsettingspålegget blitt opphevet, og det har ikke vært satt ut fisk siden 1996. Det er nå aktuelt å undersøke eventuelle effekter ved et prøvefiske.

I Tisleifjorden (Nord-Aurdal) ble det under prøvefiske i 2002 fanget lite ørret, og tilslaget på settefisk er derfor noe usikkert. Det vil i 2004 utføres et nytt prøvefiske for å styrke datagrunnlaget fra 2002.

I Vorma (Eidsvoll) er mye av undersøkelsene gjort, men for å få et bilde av elvestrekningen (særlig substrattyp/størrelse) ovenfor Svanfoss bør det foretas en befarng når Mjøsa er på LRV. Dette lot seg ikke gjøre i år grunnet tilgrumsing av vannet.

I Brumunda (Ringsaker) settes det årlig ut 5000 merket ørret. I de to siste årene har det blitt satt ut fisk både vår og høst med ulike merker. I denne undersøkelsen vil det være aktuelt å se på andelen av settefisk og villfisk i ulike deler av elva, for å se om settefisk har en tendens til å søke seg tilbake til utsettingsstedet. I tillegg vil man få data på eventuelle forskjeller i overlevelse for vår- og høstutsatt fisk samt, data på settefiskandel. Denne undersøkelsen vil bli gjort i samarbeid med Høgskolen i Hedmark (HH). HH har vært involvert i Brumunda de siste to år, og vil stå for den største delen av arbeidet. De vil fortsette å følge opp Brumunda i

flere år fremover. Resultater fra undersøkelsene vil presenteres i fagrapporten. Prosjektet vil bidra med ca. 5 dagsverk årlig.

I Melsjøen (Fåberg østside JFF) skal det legges ut gytegrus på to/tre lokaliteter (finansierer dette selv) i en tilløpsbekk vinteren 2003/2004. De ønsker bistand fra prosjektet til å evaluere tiltaket. Det er aktuelt å elektrofiske på utvalgte stasjoner i elva for å få tetthetsdata fra tiden før eventuelle effekter av tiltaket får vist seg.

I Lomsdalselva (Søndre Land) er det bygd en ny fisketrapp som ble satt endelig i stand i 2002. Det er interessant å undersøke om storørret fra Randsfjorden bruker trappa, og om den gyter på områdene ovenfor. Dette vil undersøkes ved dykkeregistreringer oppstrøms trappa.

I Randsfjorden settes det årlig ut 5000 toårig settefisk (pålegg). Det har vært vanskelig å få gode tall på settefiskandelen, og det er nå ønskelig å undersøke denne nærmere. Prosjektets rolle vil være å bidra til å bedre fangstrapporteringen. Det legges opp til en tett dialog med Randsfjordforbundet og FRR.

I Vestre Bjonevatn og Samsjøen (Ringerike) er FBR pålagt fiskebiologiske undersøkelser. I Samsjøen skal også effektene av storrusefiske undersøkes. FBR vil vurdere om prosjektet skal stå for prøvefisket, eventuelt også med rapporteringen. Dette vil bli avklart senere. Prosjektet vil i så fall bli tilført ekstra midler for disse undersøkelsene.

I Vinstra elv (Nord- og Sør-Fron) er det bygd terskler nedstrøms Hersjøene. Effektene av disse tiltakene vil undersøkes. Espedalen Bygdeallmenning vil stå for prøvefisket.

I Hølsa (Nord Fron) er det bygd terskler for å heve vannspeilet i elva. Effektene av disse tiltakene vil undersøkes. Espedalen Bygdeallmenning vil stå for prøvefisket.

Holstjørn (Nord Fron) har Hølsa som tilløpselv, og vil prøvefiskes samtidig med Hølsa. Espedalen Bygdeallmenning vil stå for prøvefisket.

7.2 Settefiskvurderinger

I forbindelse med alle pålagte fiskeutsettinger skal det fylles ut rapportskjema som gir fylkesmannen opplysninger om fiskens kvalitet, om utkjøring og spredning, og er et ledd i fylkesmannens kontroll med oppfyllelsen av påleggene. Ut fra disse opplysningene vil vi kunne gi rettledning der det er uheldige forhold i forbindelse med utsettingen.

7.3 Tiltak

Ingen påtenkte eller budsjetterte tiltak i 2004.

7.4 Oppfølging og kontinuerlig evaluering av fisketrappdata i Begna

Etablere fast rutine på å oppdatere dette i fagrapporten.

7.5 Fangstregistreringer

Gjennomføre fast opplegg

7.6 Dokka/Randsfjorden

Fast opplegg med årlige fangstregistreringer, avfisking av faste elektrofiskestasjoner og innsamling av sik fra lokale fiskere. Det vil bli noe større fokus på fangstrapportering.

7.7 Mjøsa/Gudbrandsdalslågen

Fast opplegg med årlige fangstregistreringer, avfisking av faste elektrofiskestasjoner, innsamling av sik og lågåsild fra lokale fiskere, observasjoner av aktiviteten på gyteplassen ved jernbanebrua og registrering av oppgangen i fisketrapp.

8 BUDSJETT 2004

Lønn		
Lønn	370 000,00	
Arbeidsgiveravgift 14.1 %	52 170,00	
Ev. lønnsjusteringer	5 683,17	
Totalt lønn		427853,17
Reise		40000,00
Kontorhold (kontor, telefon, porto, kopiering etc.)		80000,00
Trykking (rapporter brosjyrer, mm.)		17000,00
Utstyr (garn, prøveutstyr, merking, mm.)		20000,00
Tiltak		0
Undersøkelser i Lågen		15000,00
Styringsgruppa		20000,00
Fangstjournaler		8000,00
Diverse driftsutgifter		20000,00
Uforutsett (til styrets disposisjon)		25000,00
Sum		672853,17
<hr/>		
Finansiering		
Overført fra 2003		22 853,00
Regulanter*		610 000,00
FM		40 000,00
Totalt		672853,17

* De ulike regulantenes økonomiske bidrag:

Glommens og Laagens Brukseierforening (56%)	341 600,00
Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (28%)	170 800,00
Oppland Energi Produksjon AS (5%)	30 500,00
Foreningen til Randsfjordens Regulering (5%)	30 500,00
Lillehammer og Gausdal Energiverk AS (3%)	18 300,00
Gudbrandsdal Energi (3%)	18 300,00

Lillehammer 29. januar 2004

Jon Arne Eie (formann)	Øyvind Eidsgård (sign.)	Endre Hemsing (sign.)
Harald Bolstad (sign.)	Ole Sevaldrud (sign.)	Frank Hansen (sign.)
Jon Tyldum (sign.)	Ola Hegge (sign.)	Kristen Rustad (sign.)
		Stein Johnsen (sekretær)